

ATALANTA NORVEGICA

NORSK LEPIDOPTEROLOGISK
SELSKAPS TIDSSKRIFT

BIND 3. NOVEMBER 1978 - HEFTE 3.

UTGITT AV
NORSK LEPIDOPTEROLOGISK SELSKAP

ATALANTA NORVEGICA

utgis av Norsk Lepidopterologisk Selskap, Oslo.

Redaktør og kasserer: Sivilingeniør Magne Opheim, Zoologisk Museum,
Sarsgt. 1, Oslo 5.

Redaksjonsekretær og fung. formann:
Konservator Kaare Aagaard, Tromsø Museum, 9000 Tromsø.

Kontingenten er kr. 20,- pr. år. Medlemmene får heftet gratis.

Forfatterne er ansvarlig for at deres opplysninger er riktige.

Norsk Lepidopterologisk Selskap, Oslo.

Postgiro 2 05 77 84

ATALANTA NORVEGICA

is published by the Norwegian Lepidopterological Society.

Editor and Treasurer: M. Opheim, Zoologisk Museum, Sarsgt. 1, Oslo 5,
Norway.

Subscription: Norw. kr. 20,- per annum.

Prisnedslag

Bind 1 av Atalanta norvegica (1967-71, 254 sider) kan medlemmer av N.L.S. inntil videre kjøpe for kr. 40,- + porto. Bestilles hos M. Opheim, Zoologisk Museum, Sarsgt. 1, Oslo 5.

INTERESSANTE FUNN AV MACROLEPIDOPTERA I PORS-GRUNNSDISTRIKTET

Geir E. Ellefsen og Sigmund Hansen
3923 Skjelsvik 5000 Bergen

Vi har arbeidet systematisk i området siden 1975, men enkelte spredte funn er også gjort tidligere.

Nattfangsten har foregått med kvikksølv-damp-lampe (HQL-80W).

Det har vært arbeidet på 4 hovedlokaliteter: Skjelsvik, Versvika, Bergsbygda og Sandøya; alle i gamle Eidanger kommune (TEy 5), - nå i Porsgrunn. (UTM ref. i rekkefølge 32 VNL: 391515, 376517, 413497, 414465).

Skjelsvik og Versvika ligger i Oslofeltets kambro-silur bergarter (Kalkstein og skifer). Bergsbygda og Sandøya ligger derimot i permeruptiver (Div. syenitt bergarter).

Lokaliteten *Skjelsvik* befinner seg i såkalt kalk-furuskog, med et stort innslag av varmekjære tresorter som eik, ask, lind og lønn. Av andre tresorter kan nevnes gran, or, rogn, hassel, selje, bjerk og osp.

I den ca. 2 km lange forkastningsdalen mellom Skjelsvik og Versvika, finner vi en fuktig torvmyr.

Ved *Versvika* har vi stort sett den samme skogtypen, men ask er mer dominerende. I tillegg finnes her mange og tildels sjeldne urteslag. Ned ved stranden finnes også litt siv.

Bergsbygda er dominert av varmekjær løvskog. - Eik er særlig vanlig.

På *Sandøya* har vi furuskog med en god del osp, ellers innslag av rogn, eik, bjerk, ask, hassel, lønn og litt gran.

Ingen av de 4 lokalitetene ligger høyere enn 40 m.o.h.

De aller fleste av artene som er ført opp i listen på de følgende sidene, er tatt nye for TEy. Her er også datoen for første-funnet tatt med. I de tilfellene hvor arten senere har dukket opp på en av de andre lokalitetene, er dette også påført. Antall fangede dyr er tatt med der det kan være av interesse.

Nomenklaturen følger M. Opheim: «Catalogue of the Lepidoptera of Norway», Part I-III.

Til slutt vil vi få takke Magne Opheim for all velvillig hjelp.

NOTODONTIDAE

- Cerura hermelina* Goeze. Sandøya 15 VI 76
Gluphisia crenata Esp.. Skjelsvik 9 VII 76
Notodonta anceps Goeze. Bergsbygda 12 VI 76. Skjelsvik

LASIOCAMPIDAE

- Malacosoma neustria* L.. Skjelsvik 17 VII 76

DREPANIDAE

- Drepana harpagula* Esp.. Versvika 26 VI 76

POLYPLOCIDAE

- Tethea* or Schiff.. Skjelsvik 25 VI 75

NOCTUIDAE

- Apatele megacephala* Schiff.. Bergsbygda 12 VI 76. Sandøya
Craniophora ligustri Schiff.. Skjelsvik 18 VI 77
Cryphia perla Schiff.. Skjelsvik (2 ex). Sandøya (1 ex)
Euxoa tritici L.. Bergsbygda 9 VIII 76
Actebia praecox L.. Sandøya 13 VIII 76
Amathes sextrigata Haw.. Skjelsvik 1 VIII 76. Versvika. Sandøya
Anomogyna speciosa Hüb ssp. *baltica* Valle.. Skjelsvik 16 VIII 77
Axylia putris L. Sandøya 18 VI 76. Skjelsvik
Mamestra bicolorata Hufn.. Sandøya 18 VI 76
Hadena lepida Esp.. Sandøya 22 V 76. Skjelsvik.
H. conspersa Schiff.. Sandøya 5 VI 76
Tholera popularis F.. Sandøya 13 VIII 76
Orthosia populi Strøm.. Sandøya 14 IV 76. Skjelsvik
O. cruda Schiff.. Sandøya 24 IV 76. Skjelsvik
Leucania obsoleta Hüb.. Sandøya 18 VI 76. Skjelsvik
Cucullia gnaphalii Hüb.. Sandøya 20 VI 76. Skjelsvik (3 ex)
Lithophane socia Hufn.. Skjelsvik 21 V 76
Xylocampa areola Esp.. Sandøya 14 IV 76 (Vanlig)
Eumichtis satura Schiff.. Skjelsvik 25 VIII 76
Conistra erythrocephala Schiff.. Sandøya 15 IV 76. Skjelsvik
C. vau-punctata Esp.. Sandøya (1 ex)
Parastichtis suspecta Hüb.. Skjelsvik 1 VIII 76.
Apamea sublustris Esp.. Skjelsvik 22 VII 76
A. remissa Hüb.. Versvika 15 VII 76
A. sordens Hufn.. Skjelsvik 12 VII 76
Procus latrunculus Schiff.. Sandøya 20 VI 76
P. litorosus Haw.. Sandøya 9 VII 76
Phlogophora meticulosa L.. Sandøya 15 X 77
Thalophila matura Hufn.. Sandøya 1 VIII 76

Caradrina morpheus Hufn., Skjelsvik
C. alsines Brahm., Skjelsvik 30 VI 76, Sandøya
N. algae Esp., Skjelsvik (2 ex)
Pyrrhia umbra Hufn., Skjelsvik 12 VII 76

HYLOPHILIDAE

Bena prasinana L., Bergsbygda 12 VI 76
Pseudoips bicolorana Fuessl., Skjelsvik 28 VII 76, Sandøya
Nycteola revayana Scop., Skjelsvik (1 ex)

PLUSIIDAE

Plusia festucae L., Skjelsvik 21 VII 76
Lygephila viciae Hüb., Sandøya 11 VI 76
Laspeyra flexula Schiff., Sandøya 21 VI 76, Skjelsvik
Pechipoga barbalis Cl., Bergsbygda 11 VI 76

GEOMETRIDAE

Alsophila aescularia Schiff., Skjelsvik 29 III 76.
Epirrhanthis diversata Schiff., Sandøya 15 IV 76, Skjelsvik
Nophopteryx polycommata Schiff., Sandøya 15 IV 76
Mysticoptera sexalata Retz., Skjelsvik 16 VI 76
Calocalpe cervinalis Scop., Sandøya 22 V 76, Versvika, Skjelsvik
Eustroma reticulata Schiff., Bergsbygda 28 VII 75 (H. Larsen)
Thera cognata Thnbg., Skjelsvik 9 VII 76, Sandøya
Dysstroma latefasciata Stgr., Sandøya 31 VII 76
Xanthorhoe quadrifasciata Cl., Sandøya 26 VII 70, Skjelsvik
X. ferrugata Cl., Sandøya 6 VI 76, Skjelsvik
Colostygia olivata Schiff., Skjelsvik 20 VII 76, Sandøya
Lampropteryx suffumata Schiff., Skjelsvik,
Euphyia cucullata Hufn., Skjelsvik 21 VII 75, Sandøya
Perizoma blandiata Schiff., Versvika 15 VII 76
Hydriomena ruberata Frr., Skjelsvik 15 VI 76, Versvika
Earophila badiata Schiff., Sandøya 16 IV 76, Skjelsvik
Hydraelia testaceata Don., Skjelsvik 17 VI 76
Eupithecia linariata Schiff., Skjelsvik 10 VII 76, Sandøya
Anticollix sparsata Tr., Skjelsvik 9 VII 76
Horisme tersata Schiff., Skjelsvik 14 VI 76
Ennomos fuscantaria Haw., Skjelsvik 2 VIII 76, Sandøya
Ennomos erosaria Schiff., Sandøya 6 VIII 76, Bergsbygda
Selenia lunaria Schiff., Sandøya 10 VI 76, Skjelsvik
Colotois pennaria L., Skjelsvik 27 IX 77
Ourapteryx sambucaria L., Sandøya 11 VII 76, Skjelsvik (2 ex)
Plagodis dolabraria L., Sandøya 10 VI 76, Skjelsvik 8 VIII 76
Semiothisa notata L., Sandøya 5 VI 76, Skjelsvik, Bergsbygda
S. signaria Hüb., Skjelsvik 24 VI 77

Erannis leucophaearia Schiff., Sandøya 14 IV 76
E. aurantiaria Esp., Sandøya 24 x 75. Skjelsvik
E. marginaria F., Skjelsvik 4 V 77. Sandøya
Phigalia pilosaria Schiff., Skjelsvik 28 III 76. Sandøya
Lychia hirtaria Cl., Sandøya 15 IV 76. Skjelsvik
Biston stratarius Hufn., Skjelsvik 1 V 77. Sandøya
Cleora cinctaria Schiff., Skjelsvik 29 IV 76. Sandøya
Gnophos obscurata Schiff., Sandøya 2 VIII 75. Skjelsvik
G. sordaria Thnbg., Skjelsvik 24 VI 76

ARCTIIDAE

Nudaria mundana L., Skjelsvik 10 VII 76. Sandøya
Comacla senex Hüb., Skjelsvik 29 VI 77 (myr)
Lithosia deplana Esp., Skjelsvik 18 VII 76. Sandøya
L. complana L., Sandøya 11 VIII 77

PSYCHIDAE

Fumea casta Pall., Sandøya 17 VI 77 (puppe)

HEPIOLIDAE

Hepiolus sylvinus L., Skjelsvik 19 VII 75. Sandøya

BUTTERFLY COLLECTING IN THE NATIONAL PARKS OF TANZANIA

Jan Kielland

4916 Borøy, Aust-Agder

1. The safari to the Mulundwe Hill, Mikumi National Park

May 29th 1974 at 12.00 I started from Mikumi Head Quarter with two African assistants and one Ranger. After 4 1/2 hours walking we pitched camp at a small river just below the left ridge of Mulundwe Hill. Remains of an old campfire were observed, possibly from poachers or from a Park Officials safari. We noticed rhino droppings twice, first time an hour and ten minutes after we had started from the place Mr. Stephson had brought us in his car.

The only game we met were a couple of elephants in a ticket. The country was very broken with 5 to 8 feet high grass, but most of the way elephant paths could be followed although they had a tendency to lead us in a wrong direction. In wet places we took *Therminophas micylus* Cr. and *Precis sophia* F. of which the last one was quite common. Still more common were *Bicyclus anynana* Butl. and *B. campinus* Auriv.

May 30th we started 7.30 in the morning and it took us two hours up to the forest edge. Then we followed a rather steep ridge up to the main one on the left side of Mt. Mulundwe. It was high and thick grass all way up, but as we could use the elephant paths the going was not so bad. We followed the ridge inside the forest up and down the undulating area to a higher ridge. We collected 11 species of Butterflies and observed another two not previously taken in the park.

There were few animals around, only some buffalos the same night. Old marks after elephants were observed. We camped near a buffalo bath, using the bath water which luckily had not been in use for some time, for cooking and for tea. We had a splendid view over the hills towards the Head Quarter and Mikumi to the mountains behind. At night we saw the lights from Kilombero. Colobus monkeys played in the trees around the camp. I also observed large and small species of hornbill.

In the butterfly traps I got one *Charaxes* only, but other species were seen including a black one. I observed also *Pseudacraea dolomena* Hew., and a real surprise it was to capture the rare *Euxanthe tiberius* Smith.

In the early morning a species of ordinary siafu invaded the tent (plastic sheet cover). They were surprisingly unaggressive, so we could sit in the midst of them without being attacked. They were all around and many under the ground sheets, though one or two only entered our blankets. In Africa 75 species of Dolyrinids are known, some being very small red ants and not aggressive, but ours were large. On the slopes below us we heard some elephants trumpeting, but a thick fog hindered us from seeing them.

The 31st of May the sun came first out late in the afternoon, therefore our collecting was not so good, though we got 5 species new to Mikumi. A *Charaxes druceanus* Butl. managed to get out of a trap while I was approaching. We captured a ♂ and a ♀ of *Acraea quirina rosa* Eltr. that being the southernmost record I believe. There are plenty at Turiani forest.

We went along the ridge to the highest point where a beacon, a steel cylinder filled with cement, has been erected in 1953. Two ♀♀ of *Acraea zetes* L. were captured in the open outside the forest.

June 1st we took another 5 species new to Mikumi Nat. Park and following 3 species were observed, viz., *Acraea egina* Cr., *Salamis temora* Fld. and *Charaxes dilutus* R. Another *Charaxes* was collected in a trap, *C. acuminatus usambarensis* v. Som. On top of the hill the weather was mostly dull, but no rain. In the afternoon we walked down and camped at the river where we slept the first night. Apart from Colobus and Baboons we found Sykes monkeys in the forest. In the afternoon on June 2nd we had quite a rough going back through the high grass and furthermore had to take a detour over a ridge as the valley in front of us was blocked by grumbling elephants. Just before we saw 5 elephants climbing a hillside, and also discovered plenty of fresh rhino droppings and footprints of an adult rhino. About 20 min. before we reached the road end we spotted on the hillside one lone elephant which looked quite peaceful and did not trouble us at all, but just when we got to the road another elephant made a mock charge, trumpeting repeatedly.

We had heavy rain for about two hours so the going was very wet indeed, but it gradually subsided when we reached the road.

General observations on the mountain

Including the additional species the total amount of butterflies at the Mikumi has now reach 266. (the National Park is situated about 300 km west of Dar es Salaam).

The rain forest on the Mulunwe ridge consists of very tall trees. The vegetation has a quite different character than that of the Vuma Hill forest. The trees have many epiphytes of which *Loranthus* sp. are food-plants for the *Iolais* Hb. butterflies. Of this genus-group some species were seen, but only one captured. We discovered a *Myrianthus* tree which has large leaves and a big knobby and yellow, edible fruit. The tree which is the food-plant of *Acraea pentapolis* Ward. is found in humid places. The butterfly occurs

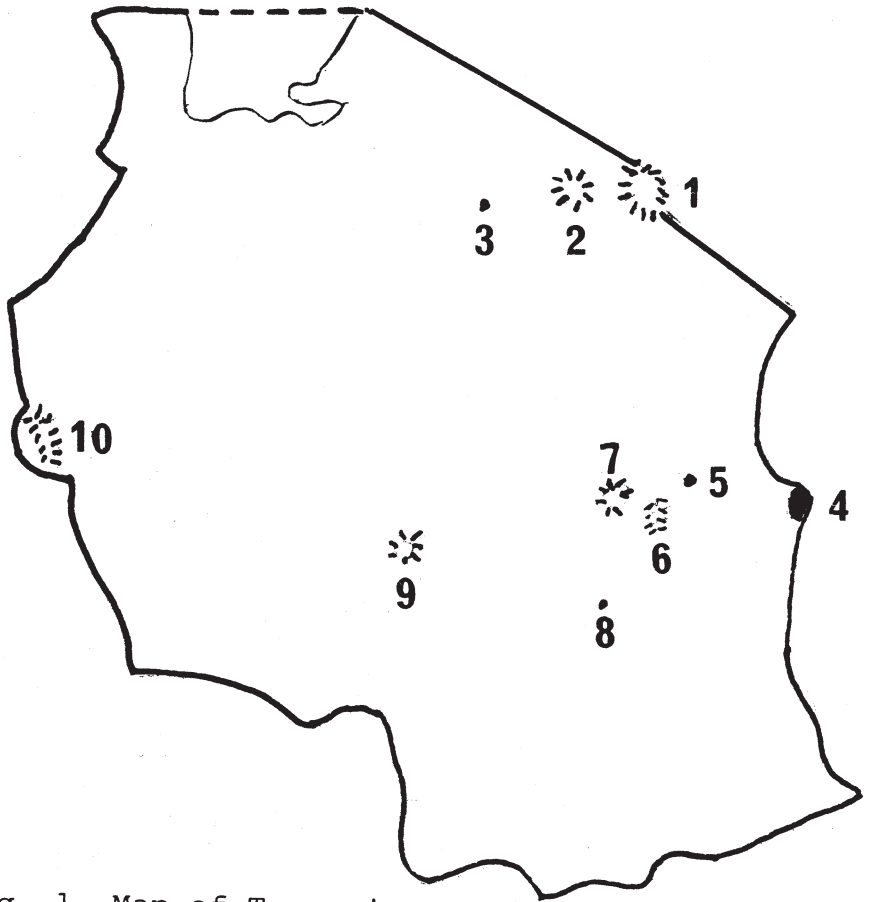

Fig. 1. Map of Tanzania.

1. Kilimanjaro, 2. Meru, 3. Oldeana,
4. Dar es Salaam, 5. Morogoro,
6. Ulugurus, 7. Mikmi N.P., 8. Kilombero,
9. Rihha N.P., 10. Mahale.

in the Ulugurus and may inhabit Mikumi also. In Mahale (Kigoma district) it flies a short time in October and probably there is another generation in March-April so midsummer might be a wrong time for it here.

As mentioned before it was very difficult to get any butterflies in our traps, mainly due to bad weather. Five species only of *Charaxes* were collected viz., *C. cithaeron* Fldr., *C. brutus alcyone* Stonh., *C. candiope* Godt., *C. acuminatus usambarensis* v.Som. and *C. pollux* Cr. The last two ones are new to the Park. Furthermore, I observed with certainty, *C. dilutus* R and *C. druceanus* Butl., both novelties. Two species, which are not so easy to distinguish from other ones, *C. violetta* Gr.Sm. and *C. aubyni* v.Som & Joks. may occur here, and also *C. contrarius* Weym. which has been found at Turiani and Morogoro.

In fact, the forest reminds one of the lower forests in the Ulugurus and at Turiani for the same species of butterflies are found there.

All in all we collected a fair amount of species, but very few individuals were seen, quite often only one or two. The dry season might be a much better collecting time.

Surprisingly we observed no tsetse flies between the roads end and the Mulundwe Hills and on the return trip. But tsetse started where the road ends increased in numbers the farther one got towards the road to Mgoda.

Addition to the list of butterflies from Mikumi National Park Graphium porthaon Hew. (Rev.B.B), *Mylothris* sp. near *yulei* Butl., *Colotis aurigineus* Butl., *Bicyclus anynana* Butl. and *B. denckelmanni* Rog., *Danaus limniace petivirana* Dbl., *Euxanthe tiberius* Smith, *Charaxes pollux geminus* R., *C. acuminatus usambarensis* v.Som., *C. druceanus proximans* Joicey & Talbot, *C. dilutus* R., *C. zoolina* Westw. and *C. violetta* Gr.Sm., *Euphreda zaddachi* Dew., *Pseudacraea dolomena pharsa* Früst., *Sallys buisduvali* Wall. and *S. moranti dubiosa* Strd., *Byblia ilitya* Dr., *Eurytelas hiarbas* Dr., *Salamis temora* Fld., *Precis sophia infracta* B., *P. archesia* d.s.f. *archesia* Cr., WET. w.s.f. *pelasgis* Gt. and *P. actia* Dist., *Euryphura achlys* Hop., *Antanartia schaeneie* Trim., *Acraea quirina rosa* Eltr., *A. zetes* L. and *A. egina* Cr., *Alaena picata* Sh., *Baliochila* sp., *Lacnocnema durbani* Trim., *Myrina ficedula* Trim., *Spindasis nairobiensis* Sh., *S. natalensis* Dbl. & Hew. and *S. sp.*, *Lipapnaeus aderna spindasoides* Aur., *Everes hippocrates* F., *Baliochila minima* HS., *Hypolycaena buxtoni* Hew., *Epamera alticola* Stempf., *Anthene amanica* Str., *Azanus moriqua* Wall., *Thermoniphas micylus* Cr., *Eagris sabbadius* Gray, *Abantis zambesiaca* Westw., *Eretis rotundimacula* M. & Bull., *Spialia spio* L., *Sarangesa maculata* Mab., *Xanthodisca vibius* Hew., *Parosmodes morantii* Trim., *Semalea pulvina* Pl. and *S. arela* Mab., *Platyleches rasta* Evans, *P. picanini* Holl. and *P. fosta* Evans, *Borbo micans* Holl., *Gegenes hottentota* Latr., *Libythea labdaca laius* Trim. (rev. B.B.), *Mylothris poppea* Cr.

2. Collecting in the Kilimanjaro National Park

A 10 days trip to the Park lasted from late March - early April 1974. During the 8 days of collecting on East- and West-Kilimanjaro about 80 species of butterflies were noticed in and just below the Park. The weather was not so good, particularly on the western part of the mountain with hardly any sun at all, but it was somewhat better at the Park Head Quarter where I stayed 5 days, although butterflies were not so plentiful due to long periods of draught this year. Three species only of *Charaxes* were caught in traps while two were observed. At West-Kilimanjaro none was trapped.

At 6000-7000 feet the amount of species is greatest. In the forest at 7000 the black and white *Papilio jacksoni* E.Sh. is quite common. It is endemic to the high forests of Mts. Kilimanjaro, Meru and Oldeani. At the two last mountains it is represented by an other race. Typical forest species at the Park Head Quarter (lower altitudes) are *Charaxes druceanus* Butl., *C. pollux* Cr., *C. acuminatus* Thur., *Papilio hornimanni* Dist., *P. magdae* Giff., *P. phorchas* Cr., *Neptis aurivillii* Schul. and 3 species of *Antanartia* R. & J. An *Issoria* Hb. species which looks very much like some of the European ones, is extremely common between 6500 and 9000. The rare and local *Uranothauma cordatus* E.Sh. which is associated with Juniper forest occurs from 6500 to 9000.

Above 10000 8 species only were observed, in particular the common, greenish white *Catopsilia florella* F. and the small blue *Harpenderyus aequatorialis* Sh., both being found up to 12000. It was very surprising to discover an other Pierid, *Belenois subeida* Fld. sitting on the ground near Kibo Hut at 15500. Due to the low temperature it was unable to fly so it could be picked up by hand. It might have been carried up by the wind as there is not any vegetation suitable for it at that altitude.

At West-Kilimanjaro the endemic race, *Charaxes xiphares* ssp. *kilimensis* v.Som. occurs, but due to the bad weather I was not able to catch it.

Moth were encountered up to about 14000, notably Micros and small Geometrids, and a Noctuid was captured at around 13000 above Horombo Hut at the signboard «Last water», visiting thistle flowers. Beetles, Hymenoptera (waps etc.) and flies were observed as high up as above 13000.

(cont.)

NYE LOKALITETER FOR NORSKE LEPIDOPTERA SAMT SJELDNERE FUNN X

Magne Opheim

Zoologisk Museum, Oslo

De fleste funn av Macrolepidoptera er fra 1975-77, av Microlepidoptera vesentlig fra 1972-77. De viktigste områder for innsamling er følgende:

Østfold (Ø), Hvaler, Skjærhalden VII-VIII 1976 L. Aarvik (A).

Hedmark, søndre (HEs), Eidskog, Helgesjøen V-VI 1976 L. Aarvik (A).

Oppland, søndre (Os), Gjøvik 1972-76 S. Bakke (SB).

Telemark, ytre (TEy), Porsgrunn-distriktet, egen artikkel i dette hefte for Macrolepidoptera, men Microlepidoptera listet her (1977) G. Ellefsen (GE) & S. Hansen (SH).

Telemark, indre (TEi), Seljord V 1976 (GE, SH), Rauland VII 76, Vinje VIII 77 (GE), Lifjell VI 1976 Eivind Palm (EP), Sauland, Gransherad, Notodden VI 1976 R. Borgstrøm (RB), M. Opheim (O), F. Smedstad (FS).

Aust-Agder, ytre (AAy), Tromøy 1970-72 L. Aarvik (A).

Aust-Agder, indre (AAi), Evje 1975-77 Svein Svendsen (SS), Hornnes, Bjørnedalsvann 1974-76 K. Berggren (KB).

Vest-Agder, ytre (VAy), Kristiansund 1966-77 (KB), Stangenes i Randesund 1947-77 (SS), 1976-77 (KB).

Vest-Agder, indre (VAi), Bjelland 1972-77 (KB), Sveindal i Grindheim 1974-76 (SS).

Troms indre (TRi), Finnmark vestre (Fv), indre (Fi), nordre (Fn) og østre (Fø), diverse lokaliteter VI-VII 1972 O. Karsholt (OK).

Enkelte funn er også anført fra AK, On, Bv, VE, HOi og NTi. Foruten de ovennevnte personer takker jeg også B. Sagvolden, H. Smedstad og I. Svensson for deres bidrag til listen.

Macrolepidoptera

Satyridae

Pararge aegeria L. VAi: Grindheim, Sveindal 14 V 74 (SS).

Nymphalidae

Argynnis paphia L. VAi: Bjelland ♂, ♀ 11 VII 76 (KB).

A. aglaja L. VAi: Sveindal 2 VII 74 (SS).

A. eunomia Esp. TEy: Solum, Kilebygd 9 VI 76 (GE).

Lycaenidae

- Lysandra icarius* Esp. V.Ay: Kristiansand, Dvergsnes ♂ VII 72 (KB).
Glaucopsyche alexis Poda. VE: Sandefjord, Pipenholt 8 VI 75 (GE).

Pieridae

- Pieris rapae* L. V.Ai: Sveindal 11 VI 75 (SS).

Hesperiidae

- Pyrgus malvae* L. TEi: Gransherad 25 VI 76 (O); Notodden, Dårstulvatn 27 VI 76 (FS).

SpHINGIDAE

- Hemaris tityus* L. V.Ai: Bjelland 12 VI 77 (KB).
Deilephila elpenor L. V.Ay: Randesund, Stangenes 1 VI 74 (SS).

Notodontidae

- Stauropus fagi* L. V.Ay: Stangenes ♂ 25.30 VI 76 (KB).
Gluphisia crenata Esp. V.Ay: Stangenes 6 ♂♂ 26 VI-3 VII 76 (SS, KB).
Drymonia dodonaea Schiff. V.Ay: Stangenes 7 ♂♂ 16-24 VI 76 (KB).
Notodonta phoebe Sieb. V.Ay: Kristiansand, Kuholmen ♀ 18 V 76 (KB).
Odontosia sieversi Mén. Bø: Kongsberg, Saggrenda 2 ekspl. 26 IV 76 (SB).
Lophopteryx capucina L. A.Ai: Evje 23 VI 76 (SS).
Pygaera curtula L. TEi: Seljord, Kivle (380m) 8 V 76 (SH.GE).

Endromididae

- Endromis versicolora* L. V.Ai: Bjelland ♂ 2 V 76 (KB).

Drepanidae

- Drepana falcataria* L. V.Ay: Stangenes 5 VI 76 (SS).
D. harpagula Esp. V.Ay: Stangenes VI-VII 76 (KB).

Thyatiridae

- Tethea duplaris* L. V.Ai: Bjelland 11 VII 76 (KB).
Achlya flavicornis L. Bø: Kongsberg, Saggrenda 24 IV 76 (SB).
A. ridens V.Ay: Stangenes 8 V 76 (SS).

Noctuidae

- Apatele alni* L. V.Ay: Stangenes ♂ 3 VII 76 (KB).
Euxoa recussa Hb. V.Ay: Kristiansand, Gimle ♂ 12 VIII 77 (KB).
Agrotis segetum Schiff. A.Ai: Evje 29 VII 76 (SS).
Opigena polygona Schiff. Bv. Rollag 22 VIII 77 (Sagvolden).
Actebia fennica Tausch. V.Ay: Kristiansand, Kuholmen ♂ 21 VIII, ♂ Gimle 25 VIII 76 (KB).
A. praecox L. V.Ay: Gimle ♂ 17 VIII 75 (KB).
Amathes glareosa Esp. V.Ai: Bjelland ♂ 17 VIII 75 (KB).
Anomogyna sincera HS. HES: Eidskog, Helgesjøen 23 VI 76 (A); Os: N. Aurdal, Bjørgo 31 VII 77 (IS).
Anaplectoides prasina Schiff. V.Ay: Stangenes 8 VIII (SS).
Actinotia polyodon Cl. V.Ai: Bjelland ♂ 17 VIII 75 (KB).
Mamestra contigua Schiff. A.Ai: Evje 29 V 76 (SS).

M. pisi L. TEi: Rauland, Vå (690m) 7 VII 76 (GE); AAi: Evje 30 VI 76 (SS).
Hadena rivularis F. VAi: Grindheim, Sveindal 5 VII 74 (SS).
Heliofobus reticulata Vill. TEi: Rauland, Vå 5 VII 76 (GE).
Anarta richardsoni Curt. Fi: Alta, Grønnsasen 2 VII 72 (OK).
Lasionycta proxima Hb. TEi: Vinje, Åmot 26 VIII 77 (GE); VAY: Stangenes 25 VII 74 (SS).
Orthosia populi Ström. AAi: Evje 6 V 77 (SS).
O. miniosa Schiff. VAY: Stangenes 8 V 76 (SS).
O. stabilis Schiff. TEi: Seljord, Kivle 7 V 76 (SH); AAi: Evje 18 V 75 (SS).
O. advena Schiff. Bø: Kongsberg, Saggrenna 25 IV 76 (SB).
Leucania lithargyria Esp. Os: Gjøvik, Rambekk 25 VII 76 (A).
L. straminea Tr. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♂ 6 VII 77, Stangenes ♀ 10 VIII 77 (KB).
Lithophane socia Hufn. AAi: Evje 6 V 77 (SS).
L. furcifera Hufn. VAY: Stangenes 24 IV 76 (SS).
L. ingraca HS. Bø: Kongsberg, Saggrenna 26 IV 76 (SB).
Calotaenia celsia L. VAi: Bjelland ♂ 31 VIII 75 (KB).
Antitype chi L. VAi: Bjelland ex pupa ♀ 1 VIII 76 (KB).
Conistra vaccinii L. VAi: Bjelland 10 x 76 (KB).
Agrochola circellaris Hufn. AAi: Evje 22 IX 76 (SS).
Parastichtis suspecta Hb. AAi: Evje 3 VIII 75 (SS).
Cirrhia gilvago Esp. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♂ 19 IX 77 (KB).
Amphipyra tragopoginis L. AAi: Evje 29 VIII 76 (SS).
Apamea illyria Frr. AAi: Evje 11 VI 76 (SS).
Eremobia ochroleuca Schiff. VAY: Kristiansand, Gimle ♀ 11 VIII (KB).
Luperina testacea Schiff. AAi: Evje 15 VIII 75 (SS).
Phlogophora meticulosa L. AAi: Evje 29 VIII 76 (SS).
Caradrina selini B. TEi: Notodden, Dårstulvatn 26 VI 76 (H. Smedstad).
Hydraecia lucens Frr. AAi: Evje 15 VIII 75 (SS).
Arenostola pygmina Haw. Os: Gjøvik, Rambekk 17 IX 72 (A).
Pyrrhia umbra Hufn. Bø: Holmsbu 3 VII 76 (SS).

Hylophilidae

Nycteola revayana Scop. VAY: Stangenes 8 VIII 75 (SS), 24 V-16 VI 76 (KB).

Plusiidae

Eustrotia uncula Cl. Os: Gjøvik, Rambekk 20 VII 76 (A).
Catocala fraxini L. VAi: Bjelland ♂ 22 VIII (KB).
Plusia putnami Grote. HES: Eidskog, Helgesjøen 29 VI 76 (A); Os: Gjøvik, Rambekk 2 VII 75 (A), VAY: Stangenes ♂ 4 VII 76 (KB).
Unca tripartita Hufn. TEi: Rauland, Vå 6 VII 76 (GE).
Scoliopteryx libatrix L. TEi: Sauland 25 VI 76 (RB).
Lygephila pastinum Tr. Bø: Holmsbu 3 VII 76 (SS).

Trisateles emortualis Schiff. VAY: Kristiansand. Gimle ♀ 19 VII 76 (KB).
Laspeyria flexula Schiff. VAY: Gimle 13-19 VII 76 (KB).

Geometridae

Epirranthis diversata Schiff. Bø: Kongsberg, Saggrenna 24 IV 76 (SB).
Calothysanis amata L. TEi: Sauland 25 VI (RB), Tinnoset 26 VI (MO), Gransherad 26 VI 76 (MO).
Cosymbia albipunctata Hufn. TEi: Notodden, Dårstulvatn 26 VI 76 (MO).
C. quercimontaria Bastelb. AAY: Høvåg, Kvås 13 VI 76 (SS), VAY: Stangenes 29 VI 75 (SS), 26 VI 76 (KB).
Scopula immutata L. AAi: Hornes, Bjørndalsvatn VII 74 (KB), VAY: Stangenes 29 VI 75 (SS).
S. dimidiata Hufn. VAY: Stangenes ♂ 1 VII 76 (KB).
S. inornata Haw. VAi: Bjelland ♀ 15 VII 77 (KB).
S. deversaria HS. VAY: Stangenes 25 VI - 1 VII (KB), 26 VI 76 (SS).
Anaitis plagiata L. VAY: Stangenes 12 VI 76 (SS).
Nophopteryx carpinata Bkh. Bø: Kongsberg, Saggrenna 25 IV 76 (SB), AAi: Evje 26 IV 75 (SS), VAi: Bjelland 19 V 75 (KB).
Mysticoptera sexalata Retz. TEi: Sauland 25 VI 76 (RB).
Oporinia dilutata Schiff. AAi: Evje 5 x 75 (SS).
O. autumnata Bkh. AAi: Evje 19 IX 76 (SS).
Triphosa dubitata L. TEy: Skien, Ulvsvatn, Glasergruva 11 I 76 (SH).
Lyncometra ocellata L. VAi: Grindheim, Sveindal 5 VII (SS).
Thera cognata Thnbg. AAi: Evje 28 VII 76 (SS), Valle, Flateland 27 VIII 77 (GE).
Dysstroma truncata Hufn. VAi: Sveindal 3 VII 74 (SS).
D. latefasciata Stgr. Ø: Hvaler, Skjærhalden 10 VIII 75 (A).
Colostygia pectinataria Knoch. TEi: Sauland 25 VI 76 (RB).
Entephria polata Dup. Fv: Kjellvik, Repvåg 4 VII 72 (OK).
Euphyia cucullata Hufn. VAY: Kristiansand, Kuholmen 1 VIII 75 (KB).
E. luctuata Schiff. TEy: Siljan, Fugleleikmyrene 2 VII 77 (SH).
Eulype hastata L. VAi: Sveindal 11 VI 75 (SS).
E. subhastata Nolck. VAi: Sveindal 16 VI 76 (SS).
Perizoma taeniata Steph. VAi: Sveindal 5 VII 74 (SS).
P. minorata Tr. Fn: Børselv 5 VII 72 (OK).
Hydriomena furcata Thnbg. AAi: Valle, Flateland 27 VIII 77 (GE).
H. ruberata Fr. TEi: Seljord, Kivle 7 V 76 (SH, GE); VAi: Bjelland 19 V 75 (KB).
Euophila badiata Schiff. VAY: Stangenes 24 VI 76 (SS).
Eupithecia plumbeolata Haw. AAi: Evje 19 VI 75 (SS).
E. valerianata Hb. AAY: Tromøy, Bjelland 30 VI 70 (A).
E. egenaria HS. VAY: Stangenes ♀ 16 VI 76 (KB).
E. centaureata Schiff. AAi: Evje 29 VIII 76 (SS).
E. satyrata Hb. AAi: Evje 16 VI 76 (SS).
E. absinthiata Cl. AAi: Evje 18 VII 75 (SS).

E. vulgata Haw. AAi: Evje 16 VI 76 (SS).
E. castigata Hb. AAi: Evje 11 VI 76 (SS).
E. pimpinellata Hb. VAY: Kristiansand. Kuholmen ♂ 1 VIII 77 (KB).
E. innotata Hufn. VAY: Kuholmen 27 VII 74 (SS).
Gymnoscelis pumilata Hufn. HES: Eidskog, Helgesjøen 16 V 76 (A).
Chloroclystis rectangulata L. Bø: Holmsbu 3 VII 76 (SS).
Coenocalpe lapidata Hb. Os: Gjøvik, Rambekk 21 ♂, 3 ♀ 25-26 VIII 76 (A).
Abraxas sylvata Scop. VAY: Kristiansand, Gimle 1 ♂, 3 ♀ 14 VII 76 (KB).
Anagoga pulveraria L. TEi: Seljord, Kivle 9 V 76 (GE).
Ellopija fasciaria L. VAI: Sveindal 5 VII 74 (SS).
Campaea margaritata L. VAI: Sveindal 5 VII 74 (SS).
Selenia tetralunaria Hufn. TEi: Seljord, Kivle 8 V 76 (GE).
Gonodontis bidentata Cl. TEi: Rauland, Vå 4 VII 76 (GE).
Colotois pennaria L. VAI: Bjelland ♂ 10 X 76 (KB).
Crocallis elinguarina L. AAi: Evje 17 VII 75 (SS).
Angerone prunaria L. VAY: Stangenes 7 VII 77 (SS).
Pseudopanthera macularia L. TEy: Skien, Jarseng 12 VI 77 (SH).
Epione vespertaria F. TEi: Vinje, Åmot 26 VIII 77 (GE), VAI: Bjelland ♀ 31 VII 77 (KB).
Lycia hirtaria Cl. AAi: Evje 21 V 77 (SS).
Biston stratararius Hufn. AAi: Evje 5 V 77 (SS).
Cleora ribeata Cl. VAY: Stangenes ♂ 6 VIII 75, Kristiansand, Gimle 2 ♂ 15 VII 76 (KB).
Ectropis bistortata Goeze. TEi: Seljord, Kivle 7 V 76 (SH,GH).
Bupalus piniarius L. NTi: Grong 5 VII 76 (SS).
Siona lineata Scop. TEi: Sauland 25 VI 76 (RB).
Perconia strigillaria Hb. AAi: Hornnes, Bjørndalsvann ♀ VI 74 (KB).

Arctiidae

Comacla senex Hb. VAY: Stangenes 26 VI 76 (SS), STy: Bjugn ult. VII 69 (Hjelde). Nordligste funn i Norge.
Lithosia complana L. VAY: Stangenes 8 VIII 75 (SS), 3 VII 76 (KB).
L. lutarella L. Ø: Hvaler, Skjærhalden 10 VIII 76 (A).
Diaphora mendica Cl. TEi: Bø 18 VI 77 (Hjelde)
Diacrisia sannio L. HOi: Jondal, Herand 29 VI 76 (A).

Aegeriidae

Synanthedon tipulaeformis Cl. AAi: Evje 1 VII 76 (SS).
S. culiciformis L. VAI: Sveindal 1 VII 76 (SS).
S. polaris Stgr. TEi: Lifjell, Dyrdaalen (950 m) 28 VI 76 (GE).

Hepiolidae

Hepiolus fusconebulosus DeG. VAI: Sveindal 7 VII 75 (SS).

Microlepidoptera

Pyralidae

- Platytes alpinellus* Hb. VAY: Kristiansand, Gimle ♂ 18 VII 76 (KB).
Crambus uliginosellus Z. TEi: Nissedal, Tjønnefoss 15 VII 72 (A).
C. pratellus L. TRi: Kåfjord, Spåkenes 30 VI 72 (OK).
Pediasia aridella Thnbg. AAY: Tromøy, Bjelland 13 VII 72 (A).
Catoptria permutatella HS. TEi: Notodden, Dårstulvatn 27 VI 76 (O).
C. falsella Schiff. On: Vågåmo 13 VIII 72 (A).
Donacaula mucronella Schiff. VAi: Bjelland 1 ♂, 2 ♀ 11 VII 76 (KB).
Nausinoe nymphaeata L. VAi: Bjelland ♀ 11 VII 76 (KB).
Evergestis extimalis Scop. TEy: Porsgrunn, Sandøya 8 VIII 77 (SH).
Udea decrepitalis HS. Os: Gjøvik, Rambekk 7 VI 75 (A).
U. hamalis Thnbg. Os: Rambekk 3 VII 75 (A).
Eurhynpara coronata Hufn. AAY: Tromøy, Bjelland 28 VI 70 (A).
Pyrausta aurata Scop. VAY: Kristiansand, Gimle ♂ 15 VII 76 (KB).
P. commixtalis Wck. Fi: Alta, Gargia 26 VI 73 (A).
Pyralis farinalis L. Bv: Rollag 1 VIII 77 (Sagvolden).
Aphomia sociella L. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♀ 10 VI 66 (KB).
Acrobasis tumidella Zck. VAY: Stangenes ♂ 10 VII 77 (KB).
A. sodatella Z. VAY: Kuholmen 12 VII 69 (KB).
Salebria palumbella Schiff. Ø: Rygge, Sildebauen 27 VII 76 (A). HES: Eid-skog, Helgesjøen 24 VI 76 (A), VAi: Bjelland 2 ♂ 3 VIII 75 (KB).
S. faecella Z. On: Vågåmo 14 VIII 72 (A).
Nephoterix hostilis Steph. HES: Helgesjøen 21 VI 76 (A), VAY: Kuholmen ♂ 18 VI 73 (KB).
Selagia spadicella Hb. On: Vinstra 5 VII 73 (A).
Pyla fusca Haw. AAi: Hornnes, Bjørndalsvann ♂, ♀ 14 VII 74 (KB).
Dioryctria abietella Schiff. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♀ 21 VII 71 (KB).
D. mutata Fuchs. AAi: Bjørndalsvann ♀ 30 VI 74 (KB); VAY: Kuholmen ♂ 17 VI 69 (KB).
D. splendidella HS. TEy: Porsgrunn, Sandøya 7 VII 77 (SH); VAY: Kristiansand, Gimle ♂ 14 VII 76 (KB).
Phycitodes carlinella Hb. VAY: Gimle ♀ 1 IX 76 (KB).

Pterophoridae

- Stenoptilia bipunctidactyla* Haw. VAY: Kristiansand, Kuholmen 20 VI 70 (KB).
Oxyptilus pilosellae Z. VAi: Bjelland 2 ♂♂ 9 VII 76 (KB).
Leioptilus scarodactylus Hb. VAY: Kuholmen ♂ 23 VI 70 (KB).
L. osteodactylus Z. VAY: Kuholmen ♂ 11 VII 67 (KB), VAi: Bjelland ♀ 10 VII 73 (KB).
L. tephradactylus Hb. Fn: Børselv 5 VII 72 (OK).

Tortricidae

- Pandemis cinnamorneana* Tr. AAy: Tromøy, Bjelland 10 VII 72 (A); VAi: Hægeland, Røykenes 7 VII 72 (A).
- Archips crataegana* Hb. AK: Asker, Heggdal 2 ♂ 7 VIII 77 (KB).
- Aphelia viburniana* F. Fv: Kvalsund, Skaidi 4 VII 72 (OK).
- Clepsis helvolana* Fröl. NTi: Snåsa 24 VI 72 (OK).
- Paramesia gnomania* Cl. TEi: Rjukan 17 VIII 77 (Sagvolden).
- Epagoge grotiana* F. VAi: Hægeland, Røykenes 7 VII 72 (A).
- Capua favillaceana* Hb. HES: Eidskog, Helgesjøen 11 VI 76 (A); NTi: Snåsa 24 VI 72 (OK).
- Philedone gemigana* Schiff. AAi: Hornnes, Bjørndalsvann ♂ 24 VII 76 (KB).
- Tortricodes tortricella* Hb. TEy: Porsgrunn, Skjelsvik 25 III 77 (GE).
- Acleris sparsana* Schiff. VAY: Kristiansand, Gimle ♂ 20 VIII 76 (KB).
- A. dispersana* Hb. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♂ 27 VIII 75 (KB); VAi: Bjelland 2 ♂ 28 VIII 77 (KB).
- A. logiana* Cl. VAi: Bjelland ex larva *Betula* 18 VIII 77 (KB).
- A. hastiana* L. VAi: Bjelland ex larva *Salix* 27 VIII 77 (KB).
- Dichrorampha obscuratana* Wolff. VAY: Kuholmen ♂ 26 VI 75 (KB).
- Laspeyresia pactolana* Z. Os: Gjøvik, Skumsjøen 27 VI 76 (A).
- L. cosmophorana* Tr. HES: Eidskog, Helgesjøen 10 VI 76 (A).
- L. coniferana* Sax. TRi: Kvænangen, Navetdalen 1 VII 72 (OK).
- L. indivisa* Danil. TEi: Bø, Lifjell ♀ 18 VI 76 (EP.)
- Pammene obscurana* Steph. TEi: Bø, Lifjell 17 VI 76 (EP).
- Rhyacionia duplana* Hb. TEi: Notodden, Därstulvatn 4 V 78 (FS).
- Thiodia citrana* Hb. Ø: Hvaler, Skjærhalden 10 VIII 75 (A); VAY: Stangenes 2₁₅ 3 VII 76 (KB).
- Petrova resinella* L. Os: Gjøvik, Hunddalen galler *Pinus* 26 XI 74 (A).
- Eucosma aspidiscana* Hb. TEi: Bø, Blåsjø 17 VI 76 (EP).
- E. maritima* Westw. VAY: Kristiansand, Kuholmen 2 ♂ 9-12 VII 77 (KB).
- Epiblema scutulana* Schiff. VAY: Stangenes ♂ 23 VI 76 (KB).
- E. grandaevana* Z. TEy: Porsgrunn, Skjelsvik 13 VI 77 (GE).
- Gypsonoma nitidulana* Z. Os: Gjøvik, Rambekk 23 VI 76 (A).
- Griselda stagnana* Schiff. TEi: Bø, Blåsjø 17 VI 76 (EP).
- Epinotia brunnichana* L. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♀ 5 VIII 68 (KB).
- E. demarniana* FR. VAY: Stangenes ♀ 10 VII 77 (KB).
- E. tedella* Cl. VAY: Stangenes ♂ 22 VI 76 (KB).
- E. gimmerthaliana* Z. Fø: Sør-Varanger, Nyrud 8 VII 72 (OK).
- E. granitana* HS. VAi: Bjelland ♂ 13 VI 76 (KB).
- Ancylis apicella* Schiff. HES: Eidskog, Helgesjøen 3 VI 76 (A).
- Hedya nubiferana* Haw. VAi: Bjelland 7 VII 72 (KB).
- H. ochroleucana* Fröl. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♂ 14 VI 76, Stangenes ♂ 18 VI 76 (KB).

H. roseomaculana HS. HES: Helgesjøen 21 VI 76 (A).
Apotomis demissana Kenn. TRi: Målselv, Olsberg 27 VI 72 (OK).
Bactra furfurana Haw. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♂ 4 VIII 77 (KB).
Lobesia reliquana Hb. VAY: Stangenes ♂ 20 VI 76 (KB).
L. bicinctana Dup. VAY: Kristiansand, Kuholmen ♀ 14 VIII 75. Gimle ♂ 2 VIII 77 (KB).
Argyroploce arbutella L. Fn: Lakselv 5 VII 72 (OK).
A. mygindana Schiff. TRi: Målselv, Takvann 1 VII 73 (A).
A. lacunana Schiff. Fn: Nesseby, Varangerbotn 10 VII 72 (OK).
A. metallicana Hb. Os: Gjøvik, Rambekk 3 VII 75 (A); TEi: Bø, Lifjell 18 VI 76 (EP); AAy: Åmli 3 VII 70 (A).
A. turfosana HS. TRi: Målselv, Olsborg 27 VI 72, Kvænangen, Navetdalen 1 VII 72 (OK).

Cochylidae

Hysterosia inopiana Haw. HES: Eidskog, Helgesjøen 27 VI 76 (A).
Aethes cnicana Westw. HES: Helgesjøen 30 VI 76 (A); VAY: Kristiansand, Kuholmen ♀ 22 VII 69 (KB).
A. rubigana Tr. VAY: Kuholmen ♀ 13 VI 70, ♂ 21 VI 73 (KB).
A. margaritana Haw. VAY: Stangenes ♂ 2 VII 76 (KB).
A. smeathmanniana F. HES: Helgesjøen 23 VI 76 (A); VAI: Bjelland ♂ 21 VI 75 (KB); TRi: Balsfjord, Nordkjosbotn 27 VI 72, Storfjord, Paras 14 VII 72 (OK).

NYE LEPIDOPTERA FOR NORGE

M. Opheim

Zoologisk Museum, Oslo

Peribatodes (Cleora Curt.) secundaria Esp.

En noe avfløyet ♂ ble fanget av Svein Svendsen 20 VIII 1977 på Stangen i Randesund (VAy). Hannen har sterkt buskede følehorn. I Sverige er arten utbredt fra Skåne til Dalarne siden 1953. I Danmark er den også rykket nordover i de senere år. Vi kan vel vente at den er på fremmarsj i Norge også. Larven lever antagelig på bartrær.

Metzneria lapella L.

Denne gelechide (♂) ble også tatt av Svein Svendsen på samme lokalitet som den ovennevnte geometride vel en måned før, nemlig 7 VII 1977. Utbredt i Sverige fra Skåne til Uppland. Larvens næringsplante er *Arctium*.

Elachista luticomella Z.

Denne samt den følgende elachistide ble funnet av Kai Berggren på Kuhlholmen i Kristiansand (VAy). To ♂♂ av *E. luticomella* ble tatt henholdsvis 8 VII 1970 og 18 VII 1972. Arten er riktignok ikke ny for Norge, men bør nevnes da det tidligere funn (coll. Zoologisk Museum, Bergen) ikke angir dyrets lokalitet iflg. Traugott-Olsen & Schmidt Nielsen: The Elachistidae of Fennoscandia and Denmark.

I Sverige er arten utbredt nord til Värmland - Uppland. Larven finnes minerende på forskjellige gressarter.

Biselachista utonella Frey.

En ♂ av arten ble fanget 24 VII 1972. I Sverige utbredt fra Skåne til Uppland (iflg. ovennevnte monografi). Larven minerer helst i *Carex*-arter.

Triaxomera (Nemapogon Schrank) parasitella Hb.

En ♂ av denne art ble funnet 21 VI 1977 ved Strømme, Kristiansand av Berggren.

Tineiden har tidligere vært publisert fra Norge (Haanshus, Norsk ent. tidsskr. 2 (1927): 153), men det viste seg ved nærmere undersøkelse at den eneste eksemplar (♀) som fantes i samlingen på Zoologisk Museum, Oslo, tilhørte *Niditinea fuscipunctella* Haw. (Opheim, Norsk ent. tidsskr. 13 (1965):54).

I Sverige er den påvist fra Skåne til Dalarna. Larven lever av poresopper («kjuker») på morkne trestubber bl.a.

En hjertelig takk til Kai Berggren, Kristiansand, og til Svein Svendsen, Lillehammer, for opplysninger om ovennevnte funn.

Summary

4 species of Lepidoptera are herewith listed as new to Norway, viz., *Peribatodes secundaria* Esp., *Metzneria lapella* L., *Biselachista utonella* Frey and *Triaxomera parasitella* Hb. One specimen of *Elachista luticomella* Z. has recently been recorded from Norway, but without a satisfactory locality label. The species has now been collected in Kristiansand (VAy).

FUNN AV THYMELICUS LINEOLA OCHS. OG ANDRE DAGSOMMERFUGLER I ØSTRE BUSKERUD (BØ)

Lars Ove Hansen
3000 Drammen

Thymelicus lineola Ochs.

Da naturfaglinja ved Hokksund gymnas leverte inn sine arbeider høsten 77, stilte flere med sommerfuglsamlinger. Og blant de innleverte artene befant det seg 3 eksemplarer *Thymelicus lineola*. De hadde følgende data:

1 eks. Mjøndalen. juli-aug. 77. fanget av Nils Petter Kjos. Mjøndalen.

1. eks. Horgen. Hokksund. juli-aug. 77. fanget av Stein Arild Tonning. Hokksund.

1 eks. Bråtabakken. Hokksund. juli-aug. 77. fanget av Helge Midtun. Hokksund.

Den 22 juli i år tok min samlerkollega Yngvar Berg og jeg en tur opp til Bråtabakken i Hokksund for å se etter *lineola*. Turen ble vellykket. for etter noen timers fangst tok vi 8 hanner og 4 hunner. alle perfekte. I tillegg kommer endel avføyne eksemplarer som vi slapp ut igjen. Det er i allefall klart nå at de fleste oppslagsverk kan korrigeres når det gjelder utbredelsen til denne hesperiden i Norge. for den er såvisst ikke utdødd.

Aporia crataegi L.

For en del år siden kom jeg i kontakt med en samler i Kløtgefoss. Bjørn Gunnar Thalerud. Kløtgefoss ligger sør for Krøderen (Bø). Han kunne fortelle at *Aporia crataegi* er en vanlig sommerfugl der oppe. Under et besøk der i 77 så jeg ingen. men antagelig var jeg der for seint. Isteden fikk jeg et eksemplar han selv hadde fanget datert 20. juni 77. Kløtgefoss. I 78 var jeg igjen der oppe. da iakttok jeg flere men fanget ingen.

Plebicula amanda Schn.

I juni i år tok jeg en merkelig *amanda* hunn på Knivsvik. ved Holmsbu i Hurum. Den var symmetrisk i mønsteret. men den ene vingen så ut som om den var kraftig falmet. Den var frisk og fin og ikke avføyet. For meg så det ut som noe som hadde skjedd under utklekkinga.

Redaktorens bemerkning.

Det må sies å være litt av en sensasjon at hesperiden, *T. lineola*, er gjenfunnet i Norge. Ingen samlere har observert den siden 1875, da W. M. Schøyen fant en ♂ i Asker (AK) 1. VIII. Tre år før var den forholdsvis vanlig ved Næs Verk hvor J. Sparre Schneider tok den 29 VII. Året etter fant han bare 1 ekspl. (Opheim, Norsk ent. tidsskr. 8 (1951): 207-208).

Første gjenfunn av *T. lineola* ble gjort av Bjørn Hofstad i 1974 fra Hokksund (Bø). Samme år fant Odd M. Pedersen den også ved Grimstad. (Skriftlige meddelelse fra konservator Kaare Aagaard, Tromsø Museum).

Larven lever på forskjellige gressarter. I Nord-Amerika ble arten tilfeldig innført omkring 1910 og har senere spredt seg over større områder i Canada og USA og er blitt et skadedyr på timotei. Her kan vi muligens finne en forklaring på artens nylige opptreden i Buskerud. I de senere år har der vært tørke på Østlandet så der måtte innføres timotei samt frø av denne. Det kan jo tenkes at der er fulgt med egg og larver av *T. lineola*. Så vi får se om arten kan holde seg her i landet eller om den forsvinner igjen. Nordgrensen for dens utbredelse ligger på ca. 60°.

BOOKANMELDELSER

E. Traugott-Olsen & E. Schmidt Nielsen: The Elachistidae of Fennoscandia and Denmark. Fauna Ent. Scand. Vol. 6. Scandinavian Science Press Ltd. Klampenborg 1977.

Her omtales 68 nordiske arter (hvorav bare 28 norske) samt 9 nordtyske. Det er blitt en tykk bok på hele 299 sider så det er nok et omfattende pionerarbeide noenlunde etter model av «Microlepidoptera Palaearctica». Der er 15 fine fargeplansjer av det voksne insekt. 7 plansjer med tegninger av vingenes ribbenett, 167 figurer av hanngenitalier og 102 av hunn-genitalier og 36 av miner samt 45 tekstfigurer.

Boken behandler morfologien av alle 4 stadier, bionomi, systematik, nomenklatur, zoogeografi, beskrivelse av de enkelte arter med nøkler av ytre karaktere, samt hann- og hunn-genitalier. Og tilslutt en utbredelses-katalog for de 4 nordiske land samt en fyldig litteraturliste og index.

Av de 28 norske arter er 3 uten nærmere lokalitet (alle Grønlien leg.), men en av disse, *E. luticomella* Z. ble funnet i Kristiansand 1970 (meddelt av K. Berggren).

Boken anbefales her på det beste.

Kauri Mikkola & Ilkka Jalas: Suomen Perhoset. Yökköset I. Otava, Helsingfors 1977.

Denne finske sommerfuglbok av god standard omhandler ca. halvparten av Finlands nattfly (Noctuidae-Cucullinae). Da boken er skrevet på finsk er det for norsk lepidopterologer av stor viktighet at reproduksjonen av dyrene er så god at de er lett å bestemme etter. Til å lette bestemmelsen er karakteristiske trekk på forvingen spesielt fremhevet og de gode figurer av hann-genitalier for endel arter er av stor hjelp. Av de 181 arter som er avbildet på 18 plansjer er 22 ikke påvist i Norge. Noen av disse kan vi kanskje vente å finne her i årene fremover. Endvidere er der en rettleiding på svensk og engelsk. Boken bør bli av interesse også for norske samlere.

Magne Opheim

Foreningsnytt

Nye medlemmer og abonnenter 3/12 1977 - 10/7 1978

Norske personlige

Betten. Ola, 6364 Vistdal.
Elvsborg. Svein, Sagvegen 20, 2830 Raufoss.
Engbråten. Ole-Petter, Krøgenes 4, 4800 Arendal.
Flagtvedt. Magnar, 5090 Nyborg i Åsane (fra 1975).
Haugen. Leif Tommas, D.N.D. Borgenvei 3 C. Vinderen, Oslo 3.
Jektnes. Jostein, Sørlygt. 10, opg. 3, Oslo 5.
Karlsen. Bengt, Refsnesalleen 88 g, 1500 Moss.
Pedersen. Torbjørn, Steinvågeveien 34, Ålesund.
Sira. Trond Ove, Sofus Madsensvei 18, 5030 Landås.
Standahl. Roy Morten, Hubroåsen 2, 3200 Sandefjord.
Sørengen. Randi, Rypeveien 3, 3050 Mjøndalen.
Tegnér. Sølve, Fugleveien 1, 1620 Gressvik.
Thomassen. Frode, Innherredsveien 7, 7500 Stjørdal.
Whittall. D., 8163 Neverdal.

Utenlandske personlige

Fibiger. Michael, Callisensvej 6, 2900 Hellerup, Danmark.
Svendsen. Poul, Pælestykkene 18, 2630 Taastrup, Danmark.

Nordiska entomologmötet i Stockholm 1979

Det XVIII. nordiska entomologmötet hålls i Stockholm 7-9 augusti 1979. En exkursion till Gotland i anslutning till mötet äger rum 10-12 augusti. Sekretariatets adress: XVIII nordiska entomologmötet 1979, Naturhistoriska riksmuseet, S - 104 05 Stockholm.

Catalogue of the Lepidoptera of Norway. Magne Opheim.

Part I. Rhopalocera, Grypocera, Sphinges and Bombyces 26 sider.

Part II. Noctuoidea. 32 sider.

Part III. Geometrae, Arctiina, Zygaenina, Psychina, Cossina and Jugatae. 36 sider.

Bestilles hos M. Opheim, Zoologisk Museum, Sarsgt. 1, Oslo 5.

The Lepidoptera of Norway. Check-List. Magne Opheim.

Part I. Pyraloidea, Pterophoroidea, Alucitoidea and Tortricoidea (first part). 36 sider.

Part II. Tortricoidea (second part) 32 sider.

Part III. Gelechioidea (first part) 30 sider.

Bestilles fra DKNVS, Museet, Zool. avd. Erling Skakkes gt. 47, 7000 Trondheim, for kr. 5.- i frimerker for hvert hefte.

Prikkart over norske dagsommerfugler.

Kaare Aagaard og Jan Gulbrandsen.

Bestilles fra DKNVS, Museet, Zoologisk Avd. Erling Skakkesgt. 47, 7000 Trondheim, for kr. 10.- i frimerker.

INNHOLD

Ellefsen, Geir E. og Hansen, Sigmund: Interessante funn av Macrolepidoptera i Porsgrunnsdistriktet	61.
Kielland, Jan: Butterfly collecting in the National Park of Tanzania	65.
Opheim, Magne: Nye lokaliteter for norske Lepidoptera samt sjeldnere funn X	71
Opheim, Magne: Nye Lepidoptera for Norge	79
Hansen, Lars Ove: Funn av <i>Thymelicus lineola</i> Ochs. og andre dagsommerfugler i østre Buskerud (BØ)	81
Bokanmeldelser	83
Foreningsnytt	84